

ЕКОНОМІЧНА АНАЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА

Петрова Катерина Віталіївна, студентка.
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0009-0009-6755-9769
e-mail: kate.petrova.26.03@gmail.com

Науковий керівник: Антипенко Надія Василівна, доктор економічних наук, професор
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-4132-4709
e-mail: antypenko@lil.kpi.ua

Аналітичні данні результативних показників роботи підприємства, окрім підсумкових чи проміжних характеристик, виконують допоміжну функцію, на їх основі компанії здійснюють результативні трансформації, розробляють креативні та інноваційні рішення, розкладаючи загальну стратегію на окремі ініціативні рішення. І саме це дає змогу забезпечити у поточній перспективі відчутти користь. Зважаючи на все це, існує потреба забезпечувати на підприємстві реалізацію процесів аналітики бізнесу.

На нашу думку, у масштабах малого та середнього бізнесу економічна аналітика фінансових показників роботи підприємства дозволяє визначити наявні економічні тенденції, оцінити вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на фінансові результати, а також сформувані базу для подальших аналітичних досліджень. Основу аналізу ключових економічних показників підприємства, становлять витрати, доходи та кількість клієнтів, а також оцінка чинників ринкової та галузевої динаміки, які мають вплив на ефективність його діяльності.

Аналіз фінансових показників за визначений (звітний) період дозволяє зрозуміти, як зовнішні фактори, зокрема і війна в Україні, вплинули на дохідність, витрати та загальний фінансовий результат підприємства. Основною метою цього аналізу є не лише констатація фактів, але й глибше розуміння механізмів, що формують фінансові результати, що, в свою чергу, допоможе визначити потенційні напрямки для подальшого розвитку.

Перше на що важливо звернути увагу, це витрати підприємства, що зумовлюють, в решті решт, рівень фінансових результатів. Якщо ж дивитися глобально, то від собівартості товару або послуги залежать відразу три фінансові компоненти: торгова націнка, маржинальність та оподаткування.

Рисунок 1 – Собівартість реалізованої продукції, робіт, послуг [1]

Одночасно з видатками варто аналізувати прибутки, зокрема такі основні види як валовий та чистий прибуток.

Зокрема валовий прибуток переважно включає витрати, які коливаються залежно від обсягу виробництва. Як правило валовий прибуток не включає постійні витрати, тобто витрати, понесені незалежно від обсягу виробництва. Наприклад, постійні витрати можуть

включати зарплату в корпоративному офісі, орендну плату та страхування. Чистий прибуток є результатом віднімання всіх витрат із доходу, а також додавання доходу від інших джерела. Залежно від галузі компанія може мати кілька джерел доходу, окрім доходу та різних видів витрат. Деякі з цих джерел доходу або витрати можуть бути перераховані як окремі статті у звіті про прибутки та збитки. Наприклад, виробнича компанія, імовірно, матиме собівартість, тоді як компанія, що надає послуги, не матиме собівартості, натомість її витрати можуть бути вказані в операційних витратах [2].

Загальну формулу для чистого доходу можна виразити так (1):

$$\text{Чистий дохід} = \text{Загальний дохід} - \text{Загальні витрати} \quad (1)$$

Більш детальну формулу можна виразити так (2):

$$\begin{aligned} \text{Чистий прибуток} = & \text{Валовий прибуток} - \text{Операційні витрати} - \text{Інші комерційні витрати} \\ & - \text{Податки} - \text{Відсотки за борг} + \text{інший Дохід} \end{aligned} \quad (2)$$

Для ефективного управління та стратегічного планування підприємства важливо мати якомога повніше уявлення про внутрішні та зовнішні фактори, що впливають на його діяльність. SWOT-аналіз дозволяє оцінити сильні та слабкі сторони компанії, а також виявити можливості для розвитку та потенційні загрози. Цей інструмент допомагає підприємству зрозуміти, в яких аспектах слід зосередитися для досягнення конкурентних переваг [3].

Таблиця 1 - SWOT-аналіз умовного досліджуваного підприємства

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
Досвідчений персонал	Залежність від локального ринку
Сучасні інформаційно-аналітичні технології	Високі витрати на технологічне оновлення
Широкий спектр послуг	Незначна диверсифікація послуг
Довіра клієнтів та позитивна репутація	Залежність від кваліфікованого персоналу
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
Розширення спектру послуг	Економічна нестабільність
Цифровізація та автоматизація	Конкуренція з великими консалтинговими фірмами
Розширення на інші регіони та ринки	Зміни у законодавстві та податкових вимогах
Співпраця з інноваційними компаніями	Плинність кадрів у сфері бухгалтерського аутсорсингу

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Аналіз фінансових результатів підприємства за звітом, як правило виявляє як позитивні тенденції, так і певні виклики, що спричинені змінами економічного середовища та зовнішніми факторами, зокрема війною. Різке падіння доходу та прибутку є результатом значних збоїв в діяльності підприємства, першочергово це скорочення кількості замовлень і можливе зменшення клієнтської бази. Для покращення показників, важливо впровадити комплексні заходи для забезпечення стабільного зростання та адаптації до нових умов ведення бізнесу.

Для успішного функціонування в невизначеному середовищі, підприємству необхідно постійно підвищувати якість своїх товарів та послуг, впроваджувати сучасні технології та адаптуватися до змін у законодавстві та потребах клієнтів.

Список використаної літератури:

1. Журнал Бухгалтер 911 Електронний ресурс buhgalter911.com/uk/news/news-1047011.html
2. CoreInvestingHub innovative E-Learning platform Електронний ресурс <https://medium.com/@CoreInvestingHub/>
3. Трофименко О. О., Бояринова К. О., Рощина Н. В. Стратегування економічного розвитку. Курс лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за освіт. програмою «Економічна аналітика» спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. – 302 с. URL: <https://ela.kpi.ua/items/01981805-5dcf-43c8-ade9-bdc6f50618b3>